

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ROZPRZY**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Rozprza na lata 2026 – 2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

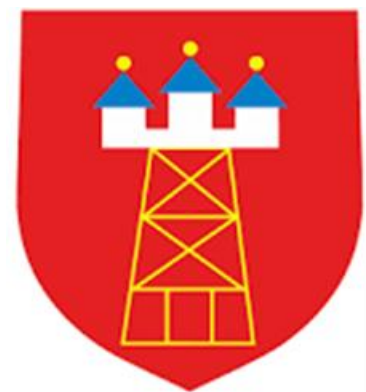
§ 1. Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Rozprza na lata 2026 – 2029, w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rozprzy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały
Nr/...../25
Rady Miejskiej w Rozprze
z dnia 2025 r.

Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Rozprza
na lata 2026 - 2029

Rozprza 2025 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	2
2. Charakterystyka zjawiska	4
3. Podstawy prawne Programu.....	15
4. Główne kierunki działań Gminy Rozprza.....	16
4.1.Cele Programu.....	17
5. Realizacja Programu.....	27
6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	30

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Program został opracowany na podstawie Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Rozprza.

Celem działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest redukcja problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi w całej populacji, a nie tylko w grupach ryzyka. Działania te powinny obejmować szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację, leczenie i reintegrację, a także działania ograniczające szkody

zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień. Innymi słowy, **działania podejmowane przez Gminę Rozprza na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych powodowanych przez substancje psychoaktywne i uzależnienia behawioralne skierowane będą do wszystkich mieszkańców gminy.**

2. Charakterystyka zjawiska

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol czy narkotyki, uzależnienia behawioralne i przemoc domowa, są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w uzależnienia zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania.

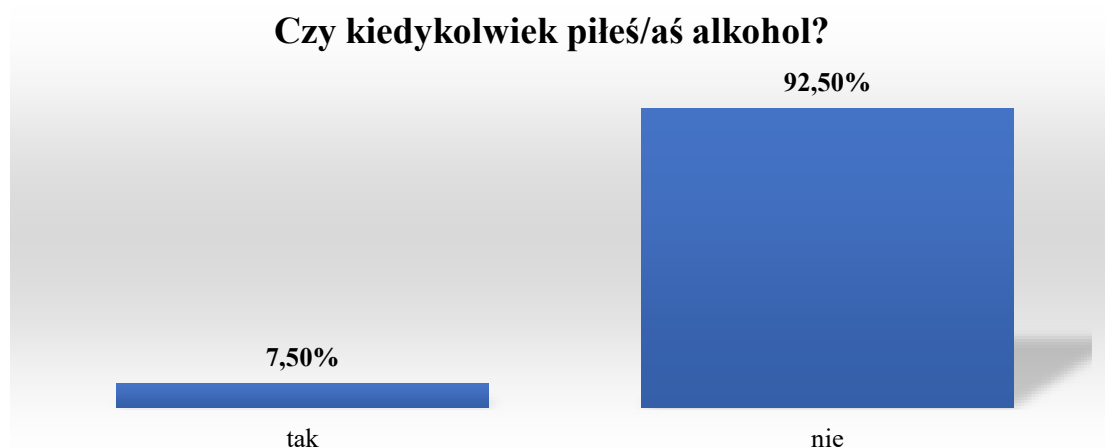
Z najnowszych badań wynika, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu (Badania KCPU dot. uzależnień – 2023 r.).

Na wstępie przedstawiamy wybrane wyniki z ogólnopolskiego badania dotyczącego picia napojów alkoholowych przez młodzież - ESPAD - przeprowadzone w 2024 r. Objęto nim młodzież w wieku 15 – 16 lat jako pierwszą grupę badawczą oraz młodzież w wieku 17 – 18 lat jako drugą grupę badawczą. Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9% uczniów z młodszej grupy i 91,3% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1% piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 13,4% uczniów z młodszej grupy i 24,3% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 67,9% uczniów młodszych i 40,9% uczniów starszych. Wyniki uzyskane w 2015 r. w zestawieniu z wynikami z 2011 r. wskazywały na znaczny spadek odsetka często pijących w młodszej grupie. Po raz pierwszy w historii badania

ESPAD mniej niż połowa respondentów nie piła w czasie ostatnich 30 dni od momentu badania. W 2019 r. mieliśmy do czynienia ze stabilizacją tego odsetka, zaś w 2024 r. obserwujemy znaczący spadek. W starszej grupie, w latach 2011-2015, można było mówić o stabilizacji. W 2019 r. nastąpił wyraźny spadek kontynuowany w 2024 r. Należy zwrócić uwagę, że w ocenach respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych jest wysoki. Uczniowie klas pierwszych, a więc młodzież w wieku 15-16 lat, uznali za bardzo łatwe do zdobycia: piwo – 44,2%, wino – 34,9% i wódkę – 35,9%. Jedynie niewielki odsetek tej grupy badanych uznał za niemożliwe do zdobycia piwo (6,5%), wino (8,0%) i wódkę (9,5%). Młodzież deklaruje podobny poziom dostępu do tytoniu. Za bardzo łatwy do zdobycie uznało go 37,8% pierwszoklasistów, za niemożliwy do zdobycia – jedynie 4,5%. Można zauważyć, że większość badanych nie ma dużych trudności z dostępem do napojów alkoholowych i tytoniu, mimo że według polskiego prawa sprzedaż i podawanie używek nieletnim są zabronione.

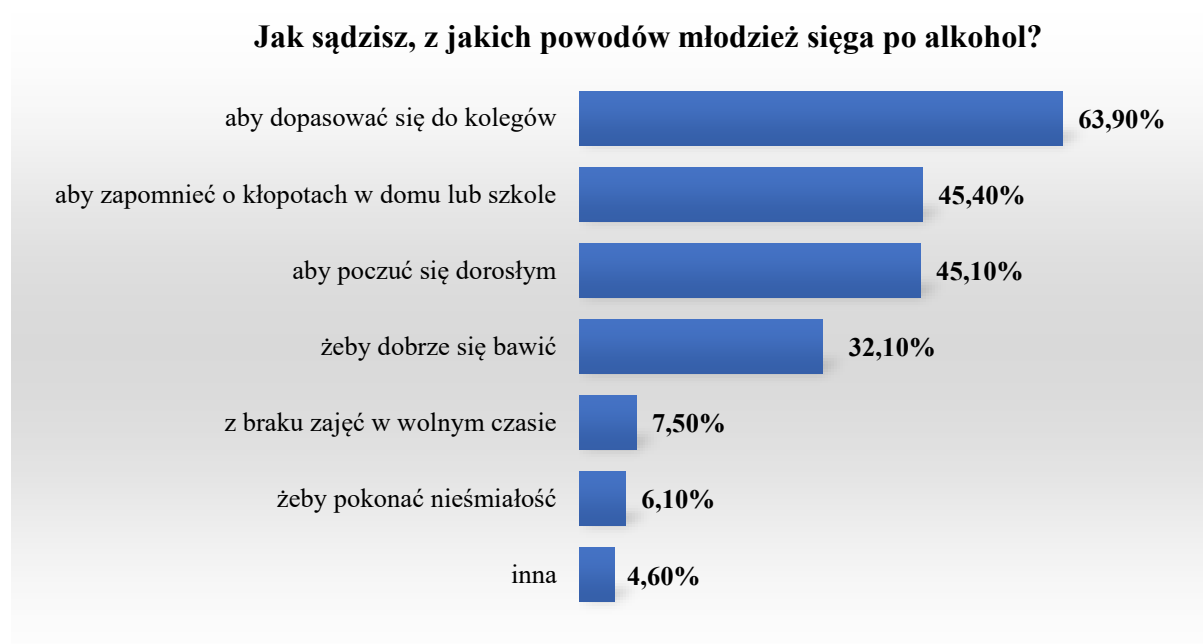
Na terenie Gminy Rozprza w 2025 roku były prowadzone badania diagnostyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Wśród ankietowanych uczniów szkoły podstawowej 7,5% badanych ma już inicjację alkoholową za sobą.

63,9% badanej grupy uważa, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, aby dopasować się do kolegów, 45,4% mówi, że po alkohol uczniowie sięgają, aby zapomnieć o kłopotach w domu lub szkole. 45,1% twierdzi, że uczniowie piją, aby poczuć się dorosłym. 32,1% wskazuje na dobrą zabawę. 7,5% respondentów twierdzi, że ich rówieśnicy piją z braku zajęć w wolnym

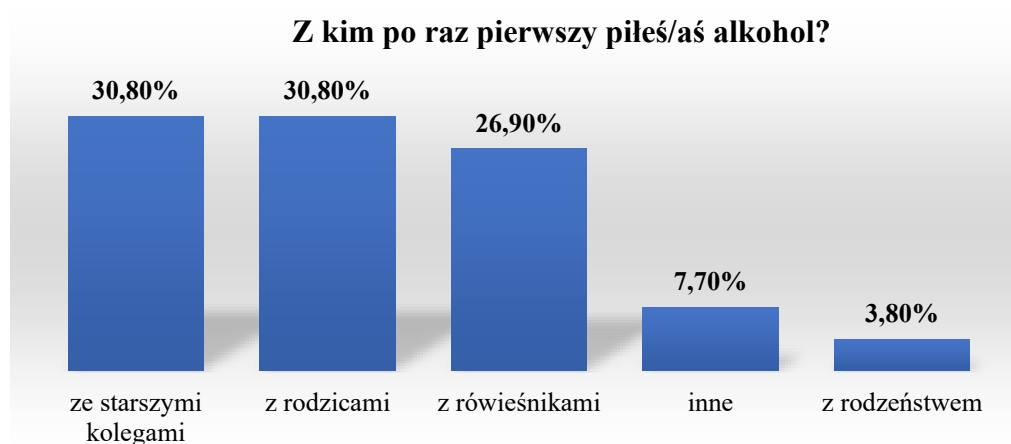
czasie i 6,1% uważa, że alkohol pomaga w pokonaniu nieśmiałości. Na inne powody wskazuje 4,6% respondentów. Uczniowie mogli, odpowiadając na pytanie, wybrać kilka odpowiedzi.

Po raz pierwszy alkohol młodzi ludzie pili: **z rodzicami** – **30,8%** oraz ze starszymi kolegami (30,8%). 26,9% po raz pierwszy alkohol pili z rówieśnikami, a 3,8% z rodzeństwem. Na inne osoby wskazało 7,7% respondentów.

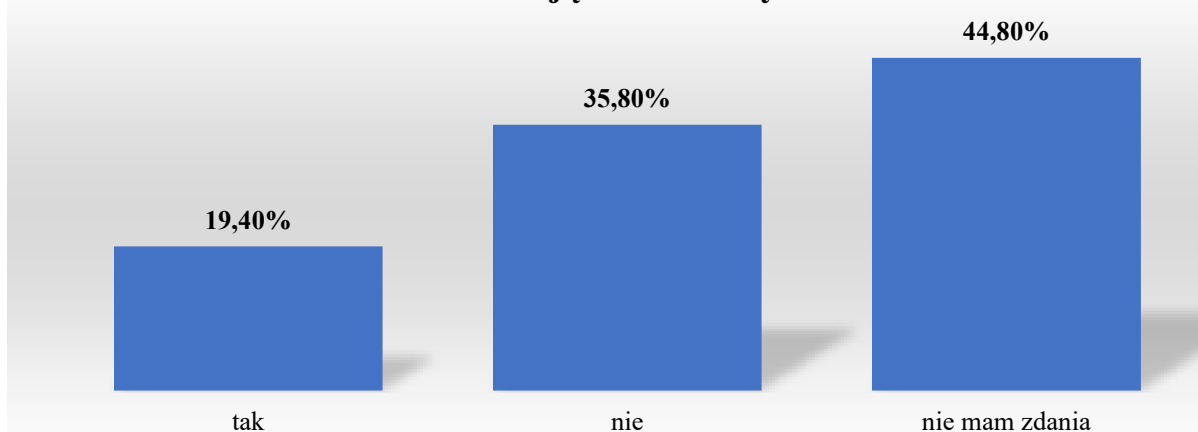
Należy zwrócić uwagę na fakt, że **30,8% badanych** uczniów szkół podstawowych **alkohol spożywało z rodzicami**.

Niestety uzyskane wyniki wskazują, że istnieje przyzwolenie na spożywanie alkoholu w rodzinie.

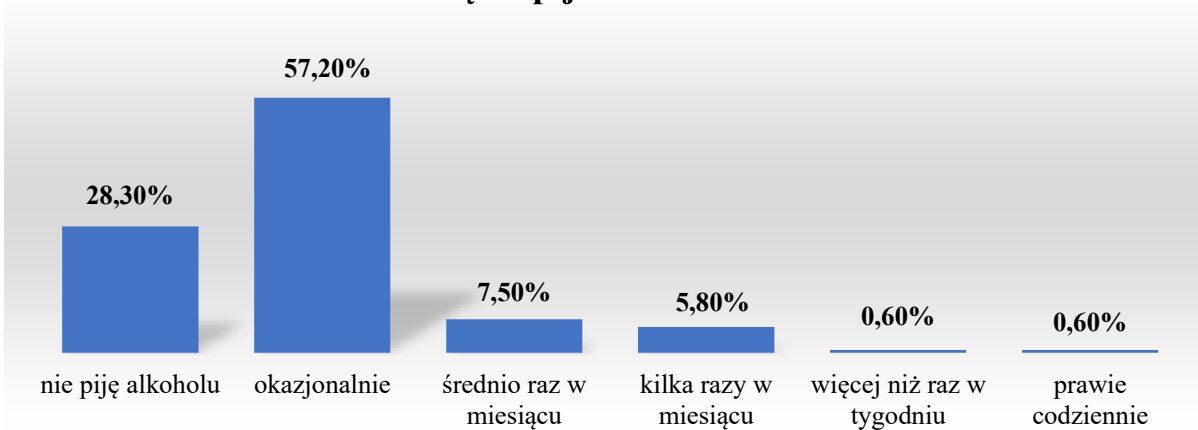
19,4% badanych uczniów uważa, że w ich miejscowości można łatwo zakupić alkohol, nie mając ukończonego 18 roku życia. 35,8% respondentów jest odmiennego zdania, a 44,8% w ogóle nie ma zdania w tym temacie.

Czy uważasz, że w Twoim mieście łatwo można zakupić alkohol nie mając ukończonych 18 lat?

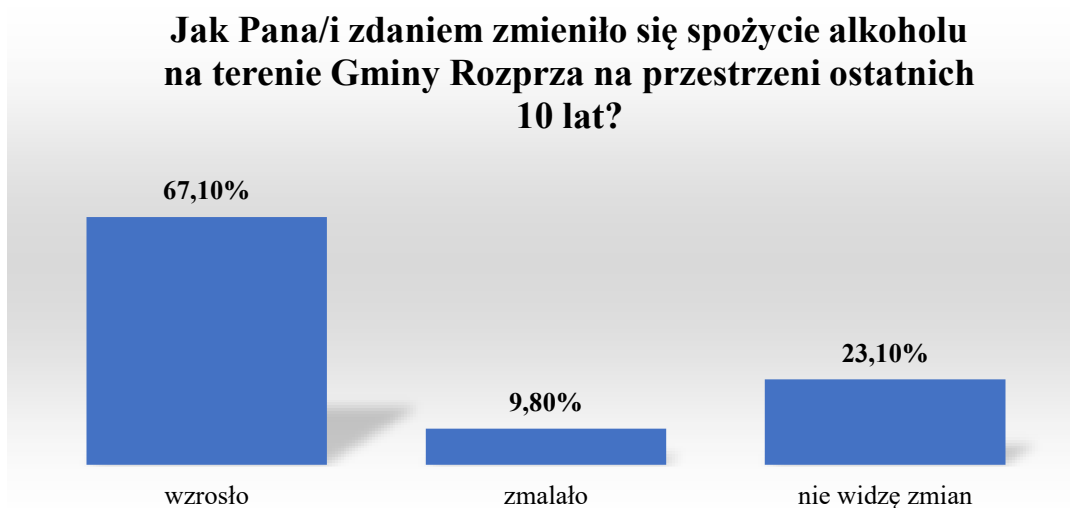
Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Rozprza abstynencję deklaruje 28,3% ankietowanych. Okazjonalnie alkohol pije 57,2% badanych mieszkańców Gminy Rozprza. Po alkohol sięga średnio raz w miesiącu 7,5% respondentów, 5,8% pije kilka razy w miesiącu i 0,6% alkohol spożywa więcej niż raz w tygodniu. **0,6% badanych alkohol pije prawie codziennie.**

Jak często pije Pan/i alkohol?

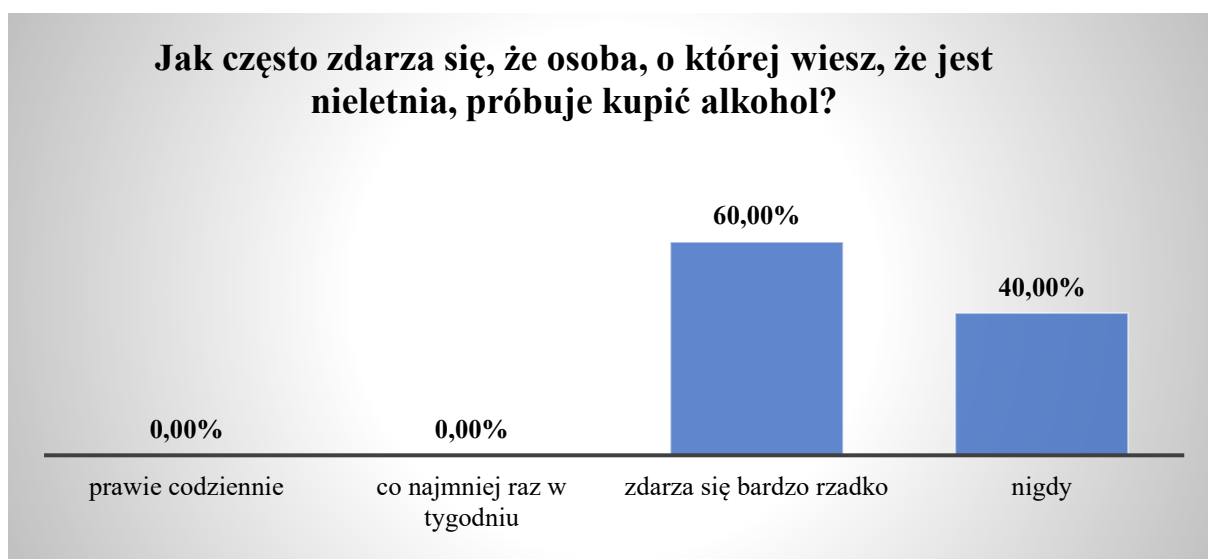
Dorośli mieszkańcy Gminy Rozprza zauważyli zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku, na przestrzeni ostatnich 10 lat.

23,1% badanych uważa, że w ciągu ostatnich 10 lat nie widzi zmian spożycie alkoholu na terenie Gminy Rozprza. **67,1% respondentów uważa, że wzrosło**, a 9,9% respondentów uważa, że zmalało.

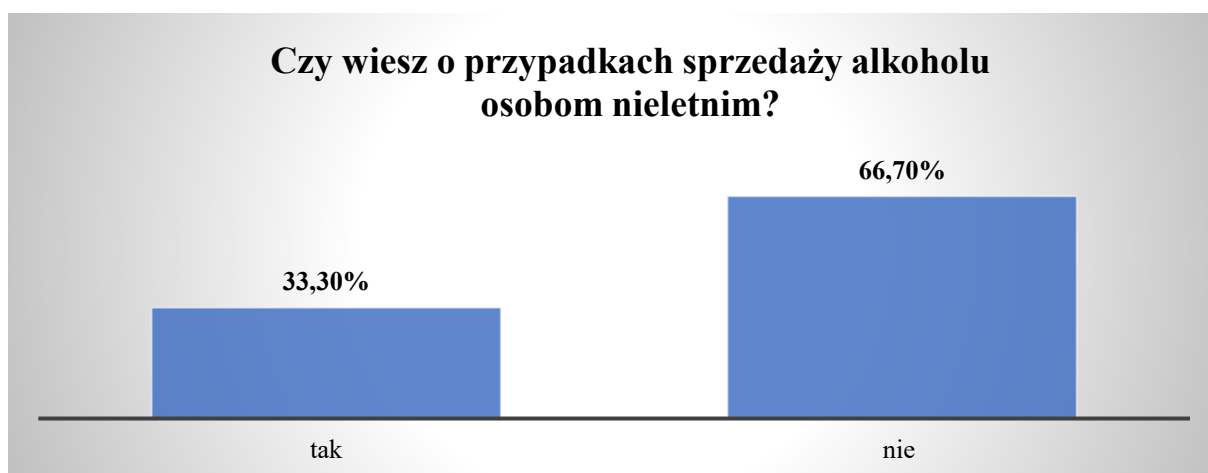
Badani właściciele i pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypowiedzieli się na temat tego, czy pijące osoby w ich miejscu zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Pośród badanych 36,7% badanych nie widzi żadnego zagrożenia ze strony osób pijących. Nie ma zdania w tej kwestii 26,6% respondentów. 36,7% ankietowanych jest zdania, że osoby pijące w miejscu zamieszkania badanych, stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypowiedzieli się również na temat tego, jak często zdarza się, że młody człowiek próbuje kupić alkohol.

40,0% badanych stwierdziło, że nigdy nie zdarza się, że taka sytuacja, gdy osoba nieletnia próbuje kupić alkohol, a 60,0% wskazuje, że zdarza się taka sytuacja bardzo rzadko.

66,7% respondentów nie wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnich. Jednak, 33,3% ankietowanych wie o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

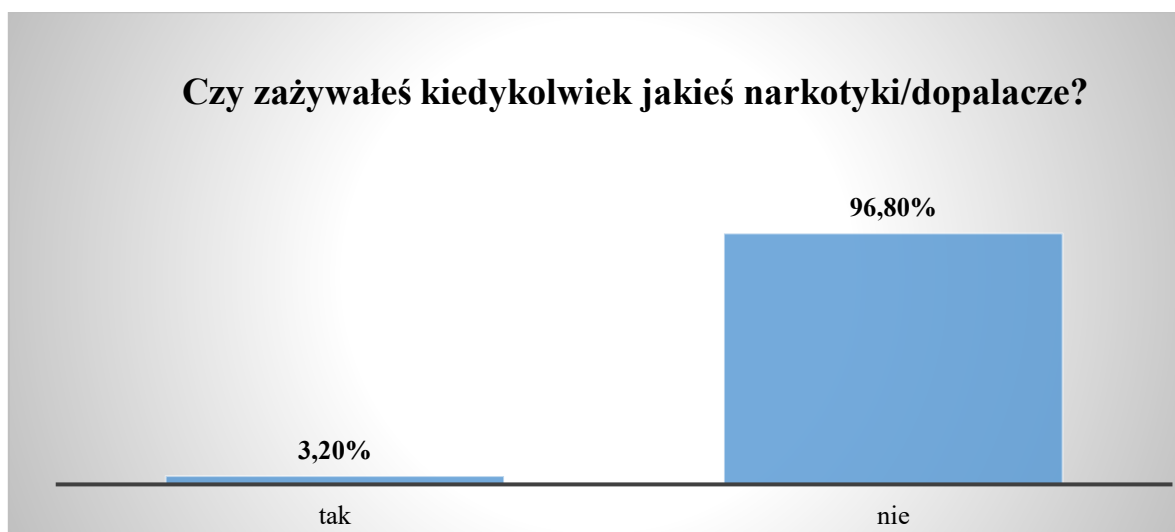
Po dogłębnej analizie otrzymanych wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że jednym z istotniejszych problemów nadal zdaje się być problem picia alkoholu – **7,5% uczniów deklaruje**, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Wyniki badań wskazują, że nadal należy prowadzić działania zmierzające do uświadamiania młodych ludzi o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, szczególnie przez uczniów szkół podstawowych.

Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne z uwagi na różnorodność iniekcji oraz oddziaływania środków. Tak jak dla innych uzależnień, uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone w Polsce wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu, dotyczy ono 4,7 % populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków dotyczy młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata.

Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

W ciągu ostatnich 10 lat scena narkotykowa zmieniała się w Polsce głównie poprzez pojawienie się bardzo dużej liczby nowych substancji psychoaktywnych. Warto zwrócić uwagę, że duży odsetek osób przyjmujących narkotyki często sięga po alkohol (80%), benzodiazepiny (55%) oraz metadon (57%), czyli substancje legalne.

Wśród ankietowanych uczniów **3,2% deklaruje kontakt z narkotykami.**

80,3% badanych uczniów, uważa, że nawet sporadyczne zażywanie narkotyków, czy też dopalaczy nie jest bezpieczne, 10,7% uważa, że trudno powiedzieć, a **9,0% twierdzi, że sporadyczne zażywanie narkotyków czy też dopalaczy jest bezpieczne.**

Dorośli mieszkańcy Gminy Rozprza wyrazili swoją opinię na temat szkodliwości zażywania narkotyków. 97,7% respondentów uważa, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe bez względu na częstotliwość ich zażywania. 2,3% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Czy uważa Pan/i, że zażywanie narkotyków?

3,5% badanych wskazało, że zdarzyło im się użyć narkotyku lub innego środka odurzającego, a 96,5% nie używało żadnych substancji psychoaktywnych.

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek użyć narkotyku lub innego środka odurzającego?

Uzależnienia behawioralne są coraz częściej diagnozowane wśród dzieci i młodzieży. Trzeba je zrozumieć i nauczyć się je rozpoznawać.

Wykorzystywanie osiągnięć technologicznych przez nastolatków (korzystanie z komputera, telefonu komórkowego) przyczynia się do wzrostu możliwości rozwoju w różnorodnych obszarach, daje szeroki dostęp do informacji i umożliwia wykorzystywanie Internetu do rozbudowy kontaktów społecznych w odległych częściach świata. Równocześnie brak zdolności do kontroli pragnienia wykonania czynności z wykorzystaniem nowoczesnych technologii może przybrać formę nałogu – doprowadzić do rozwoju uzależnienia behawioralnego.

Zjawisko to może dotyczyć także innych zwykłych, codziennych aktywności, takich jak zakupy czy jedzenie. Nie każda czynność, którą wykonujemy często lub nawykowo, jest

uzależnieniem behawioralnym. Wykonywanie jakiejś czynności, która sprawia dziecku przyjemność, powoduje, że zazwyczaj czuje ono radość, satysfakcję i motywację do dalszego jej wykonywania. Ma poczucie sprawowania nad nią kontroli, tak jak nad swoimi uczuciami. Może w każdym momencie przerwać wykonywanie danej czynności lub ją zakończyć i nie wpłynie to negatywnie na jego samopoczucie ani na inne obszary funkcjonowania. Cechą wspólną zachowań uzależnieniowych jest dążenie do satysfakcji i przeżywania przyjemności, czemu towarzyszy utrata kontroli nad jakimś zachowaniem, co skutkuje brakiem zdolności do oparcia się pragnieniu wykonania konkretnej czynności. Przymusowy charakter działania oraz jego niezmiennosc mimo negatywnych konsekwencji dominują nad funkcjonowaniem człowieka.

O uzależnieniu od jakiejś czynności mówimy wtedy, gdy jej wykonywaniu towarzyszy wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i kontynuowania. Osoba nie tylko spędza dużo czasu na wykonywaniu określonej czynności, ale i na wyobrażaniu jej sobie, planowaniu itd. Pojawia się narastająca trudność w kontrolowaniu tych zachowań, następnie zwiększa się tolerancja, czyli osoba odczuwa potrzebę coraz częstszego wykonywania danej czynności, aby osiągnąć ten sam efekt psychologiczny.

Obok oddziaływań kierowanych do uczniów, w których oprócz działań profilaktycznych ukierunkowanych na uzależnienia od substancji psychoaktywnych, nie powinniśmy zapominać o uzależnieniach behawioralnych, a w szczególności o uzależnieniach od Internetu czy też komputera. Jak wskazują przeprowadzone badania młodzież i w tym zakresie wykazuje zbyt nadmierne korzystanie z sieci. Uczniowie wskazali w badaniach, że czas wolny spędzają na: 44,8% badanych uczniów gra w gry komputerowe lub na konsoli, 42,5% używa Internetu dla przyjemności, a 7,2% gra na automatach do gier.

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie, należy do sfery prywatności, z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc

i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych.

Osobami doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół Interdyscyplinarny i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Skuteczność działań pomocowych w dużej mierze zależy od gotowości osób dotkniętych przemocą domową zarówno do podjęcia decyzji o skorzystaniu ze wsparcia instytucjonalnego rozumianego jako wsparcie instytucji, czy organizacji udzielających pomocy osobom krzywdzonym, lecz także konsekwentnej kontynuacji działań na rzecz poprawy swojego bezpieczeństwa.

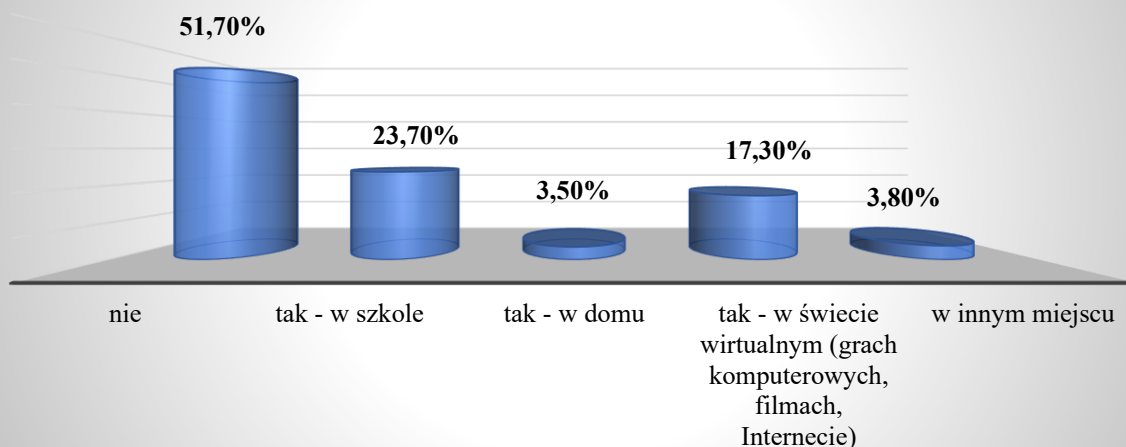
Najważniejszymi barierami zidentyfikowanymi jako utrudniające właściwe udzielenie pomocy osobom poszkodowanym pozostają właśnie kwestie związane z postawą i motywacją samej osoby doznającej przemocy do zmiany swojej życiowej sytuacji.

Dane dot. prowadzonej procedury Niebieskiej Karty na terenie Gminy Rozprza.

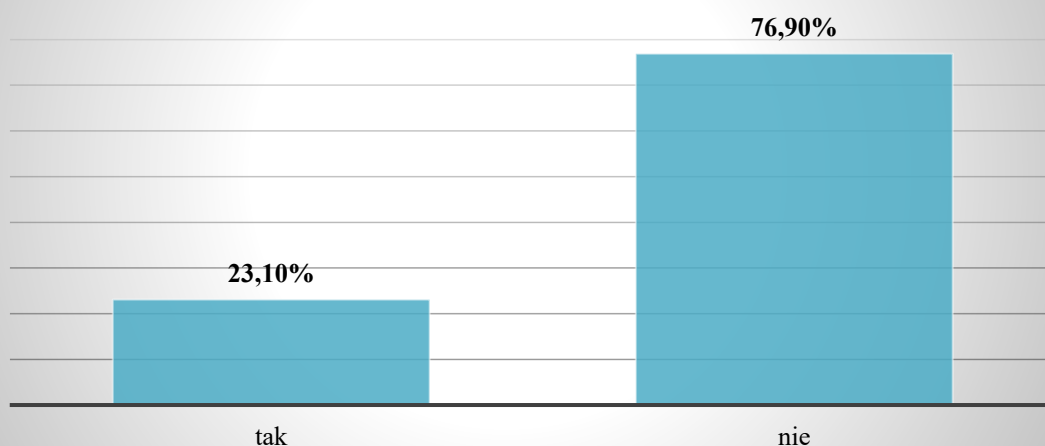
Rok	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	17	29	28	21

Uczniowie szkół Gminy Rozprza w badaniach wypowiadali się na temat tego, czy kiedykolwiek doświadczyli zjawiska przemocy. Nigdy nie doświadczyło przemocy 51,7% badanej młodzieży. 23,7% doznało przemocy w szkole, a 17,3% w świecie wirtualnym (gry komputerowe, filmy, Internet). **3,5% przemocy doświadczyło w domu**, a 3,8% w innych miejscach.

Czy kiedykolwiek doświadczyłeś/aś zjawiska przemocy?

Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/i przemocy ze strony najbliższych osób?

Również 23,1% badanych mieszkańców Gminy Rozprza wskazało, że kiedykolwiek doświadczyli przemocy, ze strony najbliższych osób.

3. Podstawy prawne programu

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),

4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 83, 620),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1670, z 2025 r. poz. 340),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

4. Główne kierunki działań Gminy Rozprza

1. Planowanie cyklicznych działań profilaktycznych mających na celu zmianę postaw dzieci i młodzieży oraz jej regularne utrwalanie, jak również zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw:
 - 1.1.wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
 - 1.2.wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy; o wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
 - 1.3.kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności;
 - 1.4.działania służące poprawie klimatu szkoły.
2. Planowanie szkoleń dla grona pedagogicznego oraz warsztatów profilaktycznych dla rodziców:
 - 2.1.zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
 - 2.2.budowanie i utrzymanie więzi rodzinnych i dobrych relacji w rodzinie;

- 2.3.wspieranie zachowań i postaw rodziców, które mogą być pozytywnym przykładem dla dzieci.
3. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych:
- 3.1 Współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w sferze uzależnień i biorących udział w procedurze „Niebieskiej Karty”;
 - 3.2 bieżąca współpraca z przedstawicielami służb policyjnych i wymiaru sprawiedliwości w formie spotkań interdyscyplinarnych oraz szkoleń organizowanych dla wszystkich organizacji i podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy;
 - 3.3 działalność punktu konsultacyjnego, który może zorganizować kompleksową pomoc prawną, psychologiczną, terapeutyczną oraz socjalną dla dzieci i dorosłych.
4. Wspieranie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe, działające w obszarze leczenia, rehabilitacji, reintegracji oraz prowadzące działania profilaktyczne w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.
5. Warsztaty dla sprzedawców, właścicieli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych z zakresu prawnych regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu małoletnim, a także umiejętności odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych,
6. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
7. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Rozprza, mających na celu poszerzenie ich wiedzy dotyczących miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji, gdy osoba mierzy się z problemem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, czy też uzależnienia od czynności:
- 7.1.rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Bieżące informowanie mieszkańców m.in. poprzez media społecznościowe o miejscach gdzie można skorzystać z pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, terapeutycznej i prawnej.
9. Prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, w tym konferencji, porad, seminariów i szkoleń.
10. Organizowanie lokalnych działań profilaktycznych na rzecz środowiska lokalnego.

4.1. Cele Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych, przez dzieci i młodzież, oraz osoby dorosłe z terenu Gminy Rozprza.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Rozprza (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.
- **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych, oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą domową.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby korzystające z pomocy terapeutycznej** uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie

w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów. W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Udział w zajęciach terapeutycznych osób, których dotknął problem uzależnień od substancji psychoaktywnych,
2. Finansowanie dwóch konsultantów terapii uzależnień,
3. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

W Punkcie Konsultacyjnym realizowane są m. in. następujące zadania:

- informowanie o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia uzależnień,
- organizowanie warunków do pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych,
- prowadzenie oddziaływań motywacyjnych do podjęcia terapii przez osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych,
- udzielanie podstawowej pomocy psychologicznej i prawnej osobom i rodzinom, w których występuje problem alkoholowy,
- informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych, działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- monitorowanie uczestnictwa w programach terapii uzależnień i współuzależnieni, osób korzystających z dofinansowania udziału w terapii, ze środków przeznaczonych na realizację Programu,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń oraz innych form doskonalenia zawodowego, przydatnych w pracy profilaktycznej dla osób uczestniczących w realizacji zadań określonych w Programie.

Zakres finansowania działalności Punktu dotyczy:

- wynagrodzenia osób pełniących dyżury w Punkcie Konsultacyjnym (forma zatrudnienia: umowa – zlecenie),
- zakupu materiałów i środków informacyjnych, dydaktycznych, papierniczo-

biurowych, oraz sprzętu, niezbędnego do prowadzenia i dokumentowania pracy Punktu Konsultacyjnego,

- dofinansowanie udziału w szkoleniach i kursach osób wykonujących zadania zlecone w Punkcie, w zakresie doskonalenia metod pracy z osobami uzależnionymi, osobami doznającymi przemocy lub profilaktyki.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba osób zmotywowanych do leczenia,
- Liczba konsultacji psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym,
- Liczba konsultacji prawnych w Punkcie Konsultacyjnym
- Liczba porad udzielonych ze względu na problem alkoholowy,
- Liczba porad udzielonych dorosłym członkom rodzin z problemem alkoholowym,
- Liczba osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja programów profilaktycznych, które znalazły się w bazie programów rekomendowanych, w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego oraz programów, które spełniają standardy profilaktyki opartej na naukowych podstawach, prowadzonych przez realizatorów z odpowiednimi i potwierdzonymi kwalifikacjami,
2. Prowadzenie zajęć profilaktycznych, obejmujących profilaktykę uzależnień i zachowań ryzykownych, według autorskich opracowań w szkołach i innych placówkach

instytucjonalnych, oraz w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi, w formie cyklicznych zajęć lub wyodrębnionych działań, w tym:

- a. Zajęć opiekuńczo-wychowawczych aktywizujących, ukierunkowanych na zmniejszenie ryzyka związanego z dostępem do substancji psychoaktywnych, m. in. poprzez organizację alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych.
 - b. Grupowych zajęć profilaktycznych o charakterze psychoedukacyjnym, mających na celu wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, w szczególności w przypadku kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii,
 - c. Zajęć socjoterapeutycznych, prowadzonych dla dzieci i młodzieży, przejawiającej symptomy niedostosowania społecznego, zaburzenia zachowania, trudności w adaptacji emocjonalnej, w szczególności stanowiących skutek dysfunkcyjności rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
3. Wspieranie działań świetlic opiekuńczo - wychowawczych w Niechcicach i Milejowie,
 4. Realizacja programów profilaktycznych kierowanych do rodziców, nauczycieli i wychowawców,
 5. Organizacja i dofinansowanie szkoleń doskonalących lub kwalifikacyjnych dla osób prowadzących zajęcia profilaktyczne i terapeutyczne, w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych, niezbędnych przy realizacji działań profilaktycznych,
 6. Organizacja lub dofinansowanie kolonii profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin, dotkniętych problemem alkoholowym, lub ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych, prowadzonych w ramach wypoczynku zimowego i letniego.
 - te formy działań posiadać muszą opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno-terapeutycznej lub opiekuńczo-wychowawczej.
 7. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży, uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczo-opiekuńczych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych,
 8. Organizacja i dofinansowanie innych form działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych, w tym konkursów tematycznych, publikacji, oraz otwartych środowiskowych, imprez profilaktycznych, odbywających się bez udziału alkoholu,

promujących zdrowy styl życia, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny,

9. Organizacja lokalnych, oraz włączanie się w ponadregionalne profilaktyczne kampanie edukacyjne, uwzględniające problematykę uzależnień, jak również problematykę zapobiegania zachowaniom agresywnym i przemocy.

Zakres finansowania działań dotyczy:

- kosztów wynagradzania realizatorów programów, opiekunów zajęć,
- kosztów zakupu nagród dla uczestników programów profilaktycznych, oraz pomocy, materiałów i artykułów, niezbędnych do prowadzenia zajęć, zgodnie z opracowanymi kosztorysami, w miarę posiadanych środków,
- doposażenie placówek, na terenie których realizowane są programy profilaktyczne, w materiały i sprzęt wykorzystywany przy wdrażaniu przyjętych programów, zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem i w miarę posiadanych środków, organizacji dożywiania dzieci uczestniczących w profilaktycznych zajęciach pozalekcyjnych,
- dofinansowanie lub całkowite sfinansowanie kosztów wypoczynku zimowego i letniego dzieci, zakwalifikowanych we współpracy ze szkołami do udziału w różnych jego formach, lub kosztów materiałów i środków żywnościowych wykorzystywanych przy organizacji wypoczynku,
- kosztów organizacji otwartych, środowiskowych imprez, mających charakter profilaktyczny,
- finansowanie lub dofinansowanie organizacji szkoleń dla realizatorów programów profilaktycznych i osób zaangażowanych oraz kosztów ich prowadzenia,
- finansowanie kosztów publikacji materiałów informacyjnych i edukacyjnych, oraz organizacji i udziału w kampaniach edukacyjnych (lokalnych i ponadregionalnych).

REALIZATORZY ZADANIA

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z:

1. Placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Rozprza,
2. Świetlicami opiekuńczo-wychowawczymi w Niechcicach i Milejowie,
3. Organizacjami pozarządowymi.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

1. Ilość zrealizowanych programów profilaktycznych,
2. Ilość uczestników programów profilaktycznych,
3. Ilość uczestników zimowego i letniego wypoczynku,
4. Ilość zrealizowanych innych form działań informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 – 2029

Cel 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,

Profilaktyka jest szczególnym zespołem działań, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne. W warunkach naszego kraju optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

Profilaktyka to promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki. Organizowanie lokalnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie działań informacyjnych, dotyczących problematyki uzależnień, oraz możliwości i zasad korzystania z profesjonalnej pomocy i różnych form wsparcia w rozwiązywaniu problemów wynikających z choroby alkoholowej, wstępne motywowanie do leczenia i oddziaływania podtrzymujące proces terapeutyczny,

2. Realizacja programów profilaktycznych i organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym i aktywizującym, zapobiegających kontaktom tych grup, z substancjami psychoaktywnymi, kształtujących postawy prozdrowotne, rozwijających, korzystne z punktu widzenia profilaktyki, umiejętności psychologiczne, takie jak asertywność, podejmowanie decyzji czy pomaganie innym,
3. Realizacja profilaktycznych, pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.

Dotyczy to głównie:

- Organizacji alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- Prowadzenia różnorodnych form zajęć profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych i terapeutycznych na terenie świetlic, klubów, kół zainteresowań oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,
- Wsparcia materialowego i finansowego działań profilaktycznych i opiekuńczych, prowadzonych w formie kolonii, dla dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych i zagrożonych, szczególnie dla uczestników zajęć terapeutycznych i tych osób, których udział w zorganizowanych, instytucjonalnych formach pomocy jest ograniczony. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest dofinansowanie pojedynczych osób i wybranych form aktywizujących, spełniających określone przez GKRPA kryteria, sprzyjających rozwojowi dzieci, łagodzących skutki urazów fizycznych i emocjonalnych, związanych z sytuacją rodziny z problemem alkoholowym, doświadczającej przemocy lub niewydolnej wychowawczo.

REALIZATORZY ZADANIA

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z:

1. Placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Rozprza,
2. innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy dot. uzależnień.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba realizowanych działań profilaktycznych na poziomie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej i ich odbiorców,
- Liczba i rodzaj innych form szkoleniowych,
- Liczba programów/imprez/projektów,

- Liczba odbiorców,
- Liczba programów/kampanii,
- Ilość zakupionych materiałów edukacyjnych.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Współpraca z instytucjami w zakresie realizacji działań profilaktycznych wspólnie podejmowanych z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych i jednostek działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,
3. Wspomaganie organizacji samopomocowych, skupiających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodzin, przez dofinansowanie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymujących proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych, rozwijających aktywność w sferze profilaktyki,
4. Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności instytucji i stowarzyszeń.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe.

MIERNIKI OSIAGANIA CELU

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji/programów.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

Cel 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sadem w charakterze oskarżyciela publicznego.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, szkolenie sprzedawców.
2. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z zasadami określonymi w uchwale Rady Miejskiej,
3. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla sprzedawców napojów alkoholowych,
4. Udział członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach i konferencjach z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

REALIZATORZY ZADANIA

- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- Liczba punktów sprzedaży alkoholu,
- Liczba przeprowadzonych kontroli/wizytacji placówek, w których sprzedawany lub podawany jest alkohol,
- Liczba sprzedawców biorących udział w szkoleniach i warsztatach,
- Liczba wydanych opinii.

TERMIN REALIZACJI: 2026 - 2029

5. Realizacja Programu

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program jest uchwalany przez Radę Miejską w Rozprz.

Zadania ujęte w gminnym Programie są koordynowane przez członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- Urząd Miasta i Gminy w Rozprze,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozprze,
- Placówki oświatowe zlokalizowane na terenie Gminy Rozprza,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny w Rozprze,
- Organizacje pozarządowe, działające na terenie Gminy Rozprza,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Prokuratura Rejonowa,
- Sąd Rejonowy.

1. Adresaci Programu:

- a) mieszkańcy Gminy Rozprza,
- b) dzieci, młodzież Gminy Rozprza i ich rodziny,
- c) kadra pedagogiczna szkół, pedagodzy oraz psycholodzy szkolni,
- d) organizacje pozarządowe,
- e) osoby uzależnione oraz pijące szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodziny.

2. **Środki finansowe** na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Opłaty te stanowią dochód gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływanej przez Burmistrza Rozprze (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Do zadań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:
 - 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
 - 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 - 3) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych.
 - 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do GKRPA na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
 - wszczynanie procedury Niebieskiej Karty oraz przekazywanie formularza do Zespołu Interdyscyplinarnego, po jego wypełnieniu,
 - bieżąca współpraca z Punktem Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin.
 - 5) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Rozprzdy lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art.18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- 6) Udział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.
 - 7) Uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
 - 8) Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:
 - a. opracowanie projektu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, oraz projektów uchwał Rady Miejskiej,
 - b. inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją programu,
 - c. rozpatrywanie spraw związanych z realizacją programu,
 - d. rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania programu.
4. Zadanie koordynowania wykonania Programu realizuje Pełnomocnik Burmistrza Rozpry ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- a. Do zadań Pełnomocnika należy:
 - 1) Przygotowanie projektu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
 - 2) Bieżąco koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością wykonywanych zadań i działań ujętych w Programie,
 - 3) Udział w pracach Gminnej ds. Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 4) Przeprowadzanie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie Gminy Rozprza,
 - 5) Określenie zgodności podejmowanych działań z Programem,
 - 6) Współpraca z instytucjami i organizacjami, działającymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 7) Branie udziału w naradach i szkoleniach doskonalących, służących podnoszeniu kwalifikacji i wzrostowi kompetencji, w dziedzinie organizacji i prowadzenia pracy profilaktycznej, dotyczącej metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Członkom Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie,
 - a) Dla Przewodniczącego Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rozprze, wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1773).
 - b) Dla pozostałych członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rozprze, wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1773).
- 2) Wynagrodzenie przysługuje za:
 - a) udział w jednym posiedzeniu komisji;
 - a) udział w czynnościach kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- 3) Wynagrodzenie o którym mowa w pkt.1 płatne będzie na podstawie listy obecności.
- 4) Wydatki na wynagrodzenie członków Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w niniejszym Programie.

6. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 obejmuje zasięgiem czasowym okres czterech lat i zakłada ciągłość realizacji wyznaczonych kierunków działań.

Cel główny i cele szczegółowe, które zostały wyznaczone w niniejszym Programie dotyczą najważniejszych problemów związanymi z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi na terenie Gminy Rozprza.

Realizacji określonych celów determinuje konieczność zaangażowania wszystkich możliwych zasobów. Rozwijanie i utrzymanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Monitorowanie i ewaluacja niniejszego Programu stanowi podstawowy warunek wdrożenia. Z uwagi na powyższe, corocznie sporządzany będzie raport z realizacji celów oraz kierunków działania, który zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przekładany będzie przez Burmistrza Rozpry, Radzie Miejskiej w Rozpry, do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Wobec potencjalnych zmian zarówno w obszarze ogólnokrajowym, regionalnym lub lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejszy Program, może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze Uchwały Rady Miejskiej.

Uzasadnienie
do projektu Uchwały Rady Miejskiej w Rozprze
w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Rozprza na lata 2026 – 2029

Konieczność podjęcia niniejszej Uchwały wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Rozprza na lata 2026 – 2029 jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2030 (Uchwała Nr XX/51/2020 Rady Gminy Rozprza z dnia 29 grudnia 2020 r.) oraz Narodowym Programem Zdrowia.

Program ma na celu zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych, zwłaszcza związanych z uzależnieniami (alkohol, narkotyki). Obejmuje on szeroki zakres działań, takich jak: edukacja, psychoedukacja, pomoc psychologiczna i społeczna dla osób uzależnionych i ich rodzin, wspieranie działań profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym, a także ograniczanie popytu i podaży środków psychoaktywnych powodujących uzależnienia i szkody z nimi związane. Program finansowany jest ze środków gminy, które pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.